

Ungbamvu ku mémé ku nggo Bulu à charr ku Anu Korrintiya ba Ure ku mémé

Bulu à charr ungbamvu unggo ku zhi nu Afisa, ku abiga ba nggo a se nu Korrintiya. Korrintiya ni ima a di si igbu unkpi nggo anishirr tankpami a nggurr bi na ku. Ijirrigi i amasirr i di gri aseki nga nabo. Meme nggo, igbu wa à tsarr ssu na aseki ka nggo anishirr a na ka ki azhi ambarr tuku ina aseki ka ishisha. Ina ima i tsarr iyo isisurr i abiga yi kye ni iha kakami abanu ba a so kuhre ni itsarr kye yi.

Bulu à wo iso ta azaza imbarri yi nggo na charr ba ni itu i iga so na nkanka imbarri yi. Anishirr ba a di kurr iga ni imuyirr imbarri ku. Na di gri ikpa kuma na aki ka bre amu. A si di na undu uzizi nu ukyekye ku nggo Izhi Iwre yi i nu ba nggo hen. A di na varrvarr na aki ka barr Abachi ka tuku nu nggo a ti nggurr bi ta ri na Agbugba a Atiko wa. Ndanda angga ka wemi.

Abiga ba a zhi Bulu are anuma ni itu i igarr, tuku iri ila inggi yi nggo a to ku anazhi, tuku itasi i Yesu yi ni ibe na abiga ama ba.

Aseki ka nggo a vri abiga ba nu Korrintiya nggo a ni so se ni inta ba ari mi kye.

**Are ka nggo a charr ka nu ungbamvu unggo
ku, tuku ankla ka nggo a charr ka nggo**

Ichi i Bulu 1:1-9

IVRI NI ITU I IGA KI NA NKANKA 1:10—4:21

Ivri ni itu i ikurr ìga 5:1-13
 Ivri ni itu i igri ikpa kuma ni bre amu 6:1-11
 Ivri ni itu i ila abubo 6:12-20
 Ivri ni itu i igarr 7:1-40
 Ivri ni itu i aseki ka nggo anishirr a kye ka ki azhi
 ambarr 8:1–11:1
 Ivri ni itu i igbyarr ku Abachi asa tuku ina undu
 nu ukyekye ku nggo Izhi Iwre yi i di ni 11:2–
 14:40
 Amarr ni itu i itasi ni ibe yi 15:1-58
 Ure ku ikikre 16:1-24

¹ Ungbamvu ku ù zhi ni ingga Bulu ku, nggo Abachi à kye ì wre ku na hla ingga ki uni ko na angu a Kristi Yesu. Inta tuku Sositene uzayirr mutta tuku uni zi inta wa inta yo so charr ki imba.

² Inta ko charr ku abiga ba na aki ka nggurr bi ka Abachi ka nu Korrintiya. Yesu Kristi à hla imba ki anishirr ama na ngla ila ure imba yi, nà ta si nggo à na ku abiga ba kago, nggo a di yo isa i Atiko Yesu Kristi, Atiko mutta wa na Atiko ambarr wa.

³ Inta i so barr Abachi nggo uwa yo à si Aki amunta wa, ni so barr Yesu Kristi nggo uwa yo su Atiko amunta wa, di a bu na wre ki imba na bu ni imba isisurr.

Bulu à nyarr ku Abachi

⁴ Ingga di nyarr ku Abachi kakami ku inkindirr yi nggo à na ki imba. À na wre ki imba na ni imba ini shishemi nu umi ku Yesu Kristi.

⁵ Nggo imba nggurr itu bi nu Yesu Kristi ku ngbangba, Abachi à ni imba aseki shishemi. À ni imba ukyekye ku ibre ure umaku tuku ihi aseki ka ni izhi yi we.

⁶ Ima tsarr da aseki ka nggo inta bre ki imba ni itu i Kristi a su jiji.

⁷ Ima yo du Abachi ni imba aseki ka we nggo imba so bi ikanga i Atiko munta wa Yesu Kristi.

⁸ Yesu ta ni imba ukyekye kuma ni ikikre yi, wre ki imba bu sama ni ikpala na azhibarr a ikanga zizo a Yesu Kristi Atiko munta wa.

⁹ Abachi yo su uwanggo nggo yo imba yo ni ga aseki ka we nu Uzuma wa Yesu Kristi Atiko munta wa. Imba bu kpanye di Abachi ka na aseki ka angga ka we.

Iga ki na nkanka nu umi ku abiga ba

¹⁰ Ingga barr imba yi amuya aniru na amba ni isa i Atiko munta wa Yesu Kristi, imba si ga ki na nkanka hen. Imba nggurr atu bi ni du amarr amba ka ni iyo isisurr imba yi a bu si yirr.

¹¹ Amuya abanu a nga zhi ni iko i Klowe ni da ki ingga di uvi se nu umi umba ku.

¹² Ingga nggo ko da di uyirr nu umi umba ku à da di, “Ingga so ga Bulu.” Unuma da di, “Ingga so ga Apolo.” Unuma da di, “Ingga so ga Biturr.” Unuma da di, “Ingga so ga Kristi.”

¹³ Imba ga Kristi yo ki ankpunkpu? A kpa ingga Bulu nu unkunkurr ni itu imba? A zzu imba na amasirr ni isa mungga?

¹⁴ Ingga nyarr ku Abachi nggo ingga si zzu imba na amasirr shishemi hen. Ingga hi ingga zzu anu Krispu tuku Gayu yo.

¹⁵ Undurr sama nggo à ta da di a zzu ma na amasirr ni isa imungga.

¹⁶ (Ni zzu abi iko i Sitefana, ni gru zzu abata ngga zizo, ingga si ssu hi hen.)

17 Kristi à si ni ingga undu ki izzu anishirr na amasirr mu hen. À ni ingga undu ku ibre ku anishirr Ure ku wre ku. Na di ingga bu si ni bre ku anishirr ba ure ku Abachi na are ka unushirr ka ihi i anishirr hen, ni ka si du ikpa i Yesu yi nu unkunkurr ku sama nu ukyekye hen.

Yesu Kristi yo su ukyekye ki ihi i Abachi yi

18 Ure ki ikpa Yesu ku u su ure ku ankalantu ku anishirr ba nggo a nga ashishi nado. Uwa ta si inta nggo kpa Abachi, uku yo su ukyekye ku Abachi ku.

19 Nâ ta si nggo a charr di,
“Ingga ta ka ihi i abangga ba nggo so di kye da aba
hi glo;
ni ta na ihi i abangga ba nggo kye da aba a hi
nggo ki ankalantu.”*

20 Undurr ni ihi wa se momonggo? Uni bre tanko wa se momonggo? Uni ri anta wa à se momonggo? Abachi si na ihi ingbingbru yi ki ankalantu hen?

21 Abachi à hi mu na si du anishirr ba ingbingbru ba na undu ni ihi imbarr nggi na hi ma hen. Abangga ba yo mre nggo a kpanye nu ure munta ku nggo a sa ankalantu, Abachi à kye di i wre uwa bu kpa ba ttungo.

22 Anu Yahuda ba a so zha aseki ka ikagri, u anu Girrki ba a so zha ihi mu.

23 Inta so bre ba ure ku Kristi wa nggo a kpa ma nu unkunkurr. Ure ku u su ku anu Yahuda ba ikpala, nu su ku abangga ba nggo si si ani Yahuda hen ankalantu.

* **1:19** Kye zizo Ishaya 29:14.

24 Uwa ta su ku abangga ba nggo Abachi à hla, anu Yahuda na abangga ba nggo si si anu Yahuda hen, ure ukuma yo su Kristi, nggo su ukyekye ni ihi i Abachi yi.

25 Urrurru ku Abachi ku ù mri ihi i unushirr yi. I sama nu ukyekye i Abachi yi i mri ukyekye ku unushirr ku.

26 Amuya, imba ri amarr kye nggo imba i di se bari u Abachi à yo imba. Anishirr bi ingbingbru angga ba a si ri amarr da abanu nu umi umba ku a sa abi hi hen. Abanu ntsi nu umi umba ku yo a so ni into inkpinkpi, na si si imba shishemi ngga nggo a zhi ni iga yi nggo a hi ba hen.

27 Abachi à hla aseki ka nggo sa ka ankalantu ku abi ingbingbru ba, wre ku bu du ishisha i ki abi ihi ba. Na hla aseki ka nggo a sama nu ukyekye, wre ku bu nu abi se nu akyekye ba ishisha.

28 Abachi à na undu ni inkindirr yi nggo abi ingbingbru ba a kye yi kpachirr, na aseki ka nggo a si di kye ka yo na amu hen. Na turr aseki ka nggo abi ingbingbru ba a kye ka yo na amu kahre.

29 Abachi à na meme, wre ku undurr si ka nggurr anke na age ka Abachi hen.

30 Imba sa amumarr ba Abachi ni itu i Kristi. Abachi à tu Yesu Kristi du ma ni kpa inta ttungo, na ni inta ihi ima yi, na na inta ki krizhizhi na Abachi ku, na kpa inta ttungo ni ila ure.

31 Nâ ta si nggo ungbamvu ku ù da di, “Undurr wa nggo ti ta nggurr anke, uwa bu nggurr anke ni ina i Atiko yi.”

2

1 Amuya aniru na amba, nggo ingga i nga ni

imba ba, ni di bre ki imba ure ku Abachi ku, ingga si di re imba na are ka iwre iwo ka ihi i unushirr hen.

² Nggo ingga di se ni imba ba, ingga na isisurr mungga yi ki iyirr ni di bre ki imba are ka Yesu Kristi kayo nggo a kpa ma nu unkunkurr ku nggo.

³ Ni imemē yi ingga i su ukpa ni di na ni isisu ni wri kpakpa.

⁴ Nggo ingga ti ko re ni imba ba ingga si di zha di ingga ta gba imba nu ungbrengbre mu hen. Ingga di du Izhi i Abachi yi mu bu tsarr imba ukyekye umaku.

⁵ Ina ima yi i ta di imba yo isisurr nu ukyekye ku Abachi ku, na si si ni ihi i unushirr mu hen.

Ihi i Abachi yi

⁶ Inta di na undu ni ihi nggi ni re na anishirr ba nggo a ka kuyi ni iyo isisurr imbarri yi ba. Ihi nggi yi si zhi ni ingbingbru inggi yi ka na atu ba ingbingbru ba nggo ukyekye umbarr ku di kre hen.

⁷ Inta bre ki imba ni ihi yi nggo i zhi na Abachi ku nggo aba a zu yi sharri, bazhi nu nggo a nise na ingbingbru yi. Abachi à na yi wre ku inkpinkpye munta.

⁸ Uyirr mi nu umi ku atuttu bi ingbingbru ba a si hi yi hen. Ka da a hi mu a ka si kpa Atiko wa nggo sa ankpye hen.

⁹ A na meme nà ta si nggo a charr nu ungbamvu ku Abachi ku di:

“Unushirr nise hi meme kye,
unushirr nise wo meme kye,
unushirr nise ri amarr kama kye

ni itu i inkindirr yi nggo Abachi à na zu ku abangga ba nggo kpanye na ku.”*

10 Abachi à du Izhi ima yi tsarr inta aseki kama.

Izhi iyo i hi aseki ka we, kye nu umi ku isisurr i Abachi ku.

11 Unggonggo hi amarr ka unuma? A si izhi i unushirr wama yo nggo i rri so nu umi umaku. A si meme yo na Abachi ku, Izhi ima iyo ihi isisurr ima yi.

12 Ziza izhi yi nggo inta kpa i si si i ingbingbru inggi yi hen, i si i Abachi. Wre ki inta bu hi aseki ka iwre ka nggo Abachi à ni inta na ka sama ni ikpa inkindirr.

13 Inta ko re ni itu i aseki akama yo, nggo Izhi i Abachi yi i tsarr inta, na si si itsarr yi nggo zhi ni ihi i anishirr mu hen. U Izhi iyiyirr inggi yo zi inta itsarr aseki ka nggo sa ka izhi yi, ku abangga ba nggo Izhi ì so nu umi umbarr ku.

14 Undurr wa nggo ti sama ni Izhi yi, à si kpanye nu ure ujiji ku nggo u zhi ni Izhi i Abachi yi hen. A su ku inkindirr i ankalantu, nggo abangga ba nggo se ni Izhi i Abachi iyo a ka hi aseki ka nggo zhi na Abachi ku.

15 Unushirr wa nggo se ni Izhi i Abachi yi a se nu ukyekye ku bre amu ni itu i aseki ka we, undurr si ma ni bre amu ni itu ima yi hen.

16 Nâ ta si nggo Ungbamvu ku Abachi ku à da di,
“Unggonggo hi isisurr i Atiko?

Unggonggo ma ni itsarr Abachi inkindirr yi nggo ta na?”†

* **2:9** Kye zizo *Ishaya 64:4.* † **2:16** Kye zizo *Ishaya 40:13.*

Inta ka kye are kama hi, nggo inta se ni isisurr i Kristi.

3

Iga ikpa

¹ Amuya aniru na amba, nggo ingga di se ni imba ba, ingga si di re ni imba ki anishirr ba ngga nggo a se ni Izhi i Abachi hen. Ima yo di ingga i di re ni imba ba nà ta si anishirr abi inina i ukpa, ni sa amumarr tsintsi nu ure ku Kristi ku.

² I wre ingga bu gri imba nà ta sa amumarr tsintsi ni so di ni imba àmà isisa. Imba i nise ma abi ri ila, ziza nggo mi imba nise ma.

³ Nggo imba i nise nu ukpa ku unushirr, ima yo di imba kri angba ichi ni rì anta ni ikpa. Ina ima mi i tsarr di imba se nu ukpa nà ta si anishirr abi ingbingbru ba.

⁴ Uyirr nu umi umba ku à da di, “Ingga si a Bulu,” unuma da di, “Ingga si a Apolo,” imba si so na nà ta sa abi ingbingbru ba mu hen?

⁵ Unggonggo su Apolo? Unggonggo su Bulu? Inta tuku Apolo sa anishirr mu nggo so da ki imba ure ku Abachi nggo imba i wo ku ni yo isisurr. Abachi mu à ni inta undu meme.

⁶ Ingga ttu ingbingbi ikiri yi, u Apolo bwa amasirr wa, Abachi du yi zzu ni furr.

⁷ Uni ttu wa tuku uni bwa amasirr wa abangga si si inkindirr inkpi yi hen. Abachi wa nggo du ikiri yi zzu, uwa yo à si inkindirr inkpi yi.

⁸ Uni ttu wa tuku uni bwa amasirr wa a si ungo yirr, unuma si mri unuma hen. Ni ikikre yi Abachi taka nu ba azadi ka nggo ma ku undu umbarr ku.

9 Inta aha mi tuku Apolo, i so na undu na Abachi ku. Imba ngga se nà ta si ilar i ido i Abachi. Imba se nà ta si iko yi nggo Abachi nggo à me.

10 Abachi à kye i wre ku na na ingga ki uni me, na di ingga zu ibarr yi nggo abanu so me ni itu yi. Di inta me ni bu kye.

11 Ichi yi iko i nggo a zu, iyo su Yesu Kristi. Undurr ka si zu ibarr numa zizo hen.

12 Abanu ta na undu ni izinarriya, ka azurrafa, ka angbinta ka wre ni ime ni itu ibarr yi. Abanu ta na undu ni inkinkurr, abanu atakpu, ka agiga.

13 Ivi* yi ko nga nggo a taka ni tsarr undu ku anishirr ku kye, ni ibre amu yi. A ta tsarr undu ku anishirr we kye nu uru ka ú ta kurr wre.

14 Ime i undurr yi nggo ti kri, aba ta nu ma azadi ka undu ama ku.

15 Undurr wa nggo ime ima yi ti kparri aseki ama ka a ta rri ru nado namri. Ni ima mi, uni me wa ta bwa cha na ango aha, nà ta si undurr wa nggo a bwa huzzu nu uru.

16 Imba si hi di imba su ku Abachi uki mu nggo Izhi i Abachi yi so nu umi umba ku hen?

17 Undurr wa nggo ti ri uki ku Abachi nggarr, Abachi ta na undurr wa ki ndanda, nggo uki ku Abachi ku su ku iwre, imba yo su uki ku.

18 Imba si re atu a imba hen. Ùwà ti kye du ùwà su ukrizhizhi ni ingbingbru inggi yi, ùwà na itu muwa yi ki urrurru du ba bwu ku ùwà itu.

19 Nggo imba kye ihi i ingbingbru inggi yi yo na amu, i su urrurru mu na Abachi ku. Nà ta si

* **3:13 Ivi i ibre amu:** Azhibarr wa nggo Kristi à taka nga ni bre amu ku anishirr we, na vi anishirr ama ba du ba ku so na ku.

nggo ungbamvu ku Abachi ku ù da di, “Abangga ba nggo di da di aba sa krizhizhi, Abachi à na undu na anko ambarr kayo na vî ba.”

²⁰ Nâ ta si nggo a charr zizo nu ungbamvu ku di, “Abachi à hi amarr ka anishirr krizhizhi ba na yo ka ki urrurru.”

²¹ Undurr bu si nggurr anké ni inkindirr yi nggo anishirr ka na hen. Aseki ka we sa amba.

²² U Bulu, Apolo tuku Biturr, ni ingbingbru yi we, ni iso tsitsirr uku ittu; ziza tuku ni ichi a sa imba. Aseki ka we sa amba,

²³ imba si abu Kristi, u Kristi si a Abachi.

4

Abi ko na angu ka Kristi ba

¹ Meme nggo, imba bu ri amarr ni itu imunta ki amirr iko bu Kristi, abangga ba nggo Abachi nu ba undu ku ibre ku anishirr iki i Abachi yi nggo a kurr sharri.

² Meme nggo, inkindirr inkpi yi nggo anishirr di zha ihi nu umi ku amirr iko inggi si a bu na undu umbarr ku ndindi.

³ Ka imba ti da anggi mi ni itu mungga i si ta vri ki ingga hen. Ka imba ti gri ingga kuma nu unto ku ibre amu mi na. Kye na, ingga mi si di bre amu ku itu mungga yi hen.

⁴ Ingga si hi inkindirr yi nggo ingga la hen, ima mi si tsarr di ingga sama ni ila na anké ka Abachi hen. Atiko wa nggo hi isisurr mungga yi na amarr mungga ka, uwa yo su uni bre amu mungga wa.

⁵ Ni itu ima, imba ki bwe du azhibarr a ibre amu wa ka nga bari, ni si wri kpakpa ni ibre amu ziza a azhibarr wa nise hen. Abachi taka gri aseki ka

nggo a di na sharri ni ibwu huzzu du anishirr kye ka hi, na aseki ka nggo kurr ni isisurr i anishirr. Nabo yo Abachi ta gbyarr asa ku abangga ba nggo ama a bi gbyarr ba asa.

⁶ Amuya, aseki ka nggo ingga bre ki imba na ka si na atu munta tuku Apolo. Ingga bre ka wre ki imba bu ga inkindirr yi nggo i kurr ni icharr. Ingga zha di imba bu si nggurr anke di unitsarr unuma mu à mri unuma hen.

⁷ Angginggi du ùwà kye du ùwà mri unuma? Ùwà se na angginggi nggo a si nu ùwà ni ni hen? Ùwà ti hi du ùwà i kpa kpikpa mu angginggi i nggurr anke kurr nabo zzu da a si ina imuwa mu?

⁸ Imba kye di imba ka se na aseki ka we ba? Imba kye di imba sa abu ungo, ni kye di ka sama ni inta imba kaki atuttu. Ingga mi ka nyarr nggo imba ka kaki atuttu, wre ku inta bu sa atuttu ndo ni imba

⁹ Ingga kye da Abachi à zu inta abi ko na angu abu Yesu abi ikikre ba, nâ ta sa abangga ba nggo a harr ba zu bi i ta ngi. Abitu ba Abachi ba na anishirr bi imimi ba a më inta.

¹⁰ Ni itu i Kristi, anishirr yo inta ki aba ankalantru. Imba nanko, Kristi à na imba ki krizhizhi. Inta sama nu ukyekye. Imba si kyekye. Aba kye imba ssu na ango na kye inta kpachirr.

¹¹ Ari mi inta zirr ni iyo, nu uhre, ni surr angbanja iki ka nggo a ka ngla kre ba. Anishirr ka inta, inta sama nu unto ku iso.

¹² Inta di na undu na ango munta bari ni ri, undurr ti marr inta, inta i yo ku angu azizi. Nggo a ti ki inta iha, inta vu isisurr.

¹³ Nggo a ti bre are ka imu mi na atu a munta,

inta di re wre na atu ambarr wa. Ikikre inggi ziza aba kye inta yo ki atsu ni inturu i ingbingbru inggi yi.

¹⁴ Ingga si di ingga ta ni imba ishisha mu hen. Ingga charr di ingga ta zi imba, nâ ta si nggo akiki di zi amumarr ambarr.

¹⁵ Ka nu nggo anishirr shishemi mi a ti ko bre ki imba ure ku Abachi ku, aba si sa akiki amba hen. Ingga yo sa aki amba wa nu umi ku Kristi, nu nggo ingga yo da ki imba Ure ku wre ku.

¹⁶ Ingga ko da ki imba, imba ga uzirr mungga ku.

¹⁷ Ni itu ima yo ingga ko turr Timoti uzumu wa, nggo ingga kpanye na ku kakami, nggo uwa mi yo isisurr ni iga Atiko yi. Uwa ta nga ni imba ba ni zi na tsarr imba anko ka uzirr mungga ka ni Yesu Kristi ku, nggo si meme yo nâ ta si nggo ingga di bre kago na ankla ka nggo ingga i kuma na aki ka nggurr bi ka Abachi ka.

¹⁸ Abanu nu umi umba ku a kye di ingga si ta ka nye na ba zizo hen, na so ga angba.

¹⁹ Nggo Abachi ti kpanye ki ingga, ingga ta nga ni imba ba ywhiywhirr mi. Nggo ingga ti nga bari ingga taka ni hi sa abata ngga sa abi ga angba abama, ni ka hi ukyekye ku nggo a se na ku.

²⁰ Nu nggo ittu yi Abachi yi i si su nu ubarr angu hen; a su ure ku ukyekye mu.

²¹ Imba zha di ingga bu ni na sa angginggi? Ingga ti nye nggo ingga bu nga na amfarr, ka ni ikpanye tuku izhi i isu isisurr?

5

Izi iki yi nggo abiga ba so na

¹ A so di bre ki ingga izi iki yi nggo abanu nu umi umba ku so di na. Di imba di na ndanda mi mri anishirr ba nggo si hi Abachi hen. Du uvuvurr à kurr na ayirr iko ma ku.

² Imba so ga angba! Angginggi i du imba si so yi ni vri isisurr hen? Angginggi han imba ni ttu uni na meme wa ka nu umi ku inggurr itu bi imba yi?

³ Nu nggo ingga si se ni imba ba nu ukpa mi hen, ingga se ni imba ba ni izhi yi. Ingga i ka bre amu ku uni na meme wa ba, zzu di ingga i se ni imba ba nabo.

⁴ Nggo imba ti nggurr bi ni isa i Atiko munta wa Yesu, i izhi imungga yi i di se ni imba ba ndo nu ukyekye ku Yesu ku.

⁵ Imba ka undurr wama nu Isheta du ma tsutsarr inina ikpa ima ila ure yi, wre ba ka kpa izhi ima yi ttungo na azhibarr a ikanga a Atiko wa.

⁶ Iga angba imba yi si wre hen. Imba si hi nu nggo a ti sha ivi iyisti* ntsimi surr ni imbimbru ikpu i di kpa yi si hen?

⁷ Imba kà iyisti ikuku ila ure wa yi, wre ki imba bu so sama na abla. Meme nggo, imba ta si nà ta si unfonfo uhehé wa nggo na ma sama ni iyisti. Ingga hi imba mi si meme yo. Uvuvurr inkru uni to ankpurra Iga i Ivu Sarr munta wa su Kristi nggo a ka han ma to ba.

⁸ Meme yo, inta bu na Iga i Ivu Sarr yi sama ni iyisti ikuku yi, nggo si umimi tuku ila ure. Di inta na iga yi nu unfonfo wa nggo a na ma sama ni iyisti. Ina ima inggi si iso krikri ni da ure jiji.

⁹ Nu ungbamvu mungga ku, ingga da ki imba di imba bu si nggurr itu bi na abangga ba nggo a si di

* ^{5:6} *Iyisti: Imbimbru yi nggo i di du unfonfo a si.*

ga uzirr ku ako munta hen.

¹⁰ Ingga si so re ni itu i anishirr ba ingbingbru ba nggo a si di zirr uzirr ku ako munta hen, abi di zharr inkindirr ba ma, na abi di de anishirr kpa aseki, na abi di kuttu ku ankpunkpu aseki ka nggo anishirr ngga na. Imba ti zha di imba ta du anishirr abama, imba taka du ingbingbru yi bari.

¹¹ Ingga ko charr da ki imba di imba bu si nggurr itu bi nu uwanggo nggo yo itu ima ki uniga Yesu na ka so di na ntankpa, ni kurr ìga, nu wanggo nggo à di kri angba ichi, nu wanggo nggo à di na anazhi, nu wanggo nggo à su na amparr, nu wanggo nggo à di so ahi na hwa, nu uwanggo nggo à di ka anishirr mri. Imba bu si ji so ni ri ila na ku hen.

¹² Anggi mu ta du ingga bre ku aba abi amu? Inta si ta bre ku abiga mu amu hen?

¹³ Abachi mu à ta bre ku aba abi ba amu. Uwa ta su ure ku Abachi ku nanko, u da di, “Imba bu han amimi ba ka nu umi umba ku.”

6

Abiga di gri ikpa imbarr na ko na aki ka ibre amu

¹ Uniga à ti kpala ku uzayirr uniga, angginggi han ba ni gri ikpa ambarr yi kuma na abiga ba? Kye nggo imba di gri akpa ni kuma na abi bre amu bi ingbingbru ba nggo a si hi Abachi hen.

² Imba si hi da abiga aba yo a taka bre ku ingbingbru yi amu hen? Imba ti taka bre ku ingbingbru yi amu, i iku so ni hla are ntsintsì angga ka, ka mri imba?

³ Imba bu hi di inta i taka bre ku abitu ba Abachi ba nu unkplassu amu. Ni ikikre yi imba bu hi di

inta se nu ukyekye ku bre amu na atu a aseki ka nggo anishirr so na.

⁴ Imba ti se nu ure, angginggi i du imba ba ku ni kuma na abi bre amu abi ingbingbru ba ba, nggo abiga ba si di kye ba ssu nu ungo hen?

⁵ Ingga da ure kuma wre ki ingga bu ni imba ishisha. Imba kye undurr sama nu umi umba nggo ka hla ku abiga ba ure?

⁶ Imba kye ina imba yi bari, uniga à gri uniga na kuma na abi ingbingbru ba, di a bu ku bre ba amu.

⁷ Ure ku nggo si di, imba ti gri ikpa ni kuma ni ibre amu, ina ima i tsarr di imba ka sarr uza ba. Angginggi ka han imba ni ki ango kpa ikpala i abanu.

⁸ Nggo imba ka kpanye ni du abanu mu a na ki imba ndanda, uwa si imba yo mi ka ko na ku abanu undanda ni ka abubo mri kye na amuya abiga ba mi.

⁹ Imba mi si hi da abi na ndanda ba si ta rri ni ittu i Abachi yi hen? Imba si du ba re imba hen. Abi na ntankpa, abiga anazhi, na abi kurr ìga, na aniru bi na zzu amba, na aniru bi kurr na aniru ba,

¹⁰ na abayi, na abi kri angba ichi, na abi hwa ahi, na abi ki amparr, na abi ka anishirr mri, anishirr abama a si taka rri ni ittu i Abachi yi hen.

¹¹ Abanu nu umi umba ku, a di si meme yo ni ikuchi yi. Ziza nggo, isa i Atiko munta wa Yesu Kristi ndo nu ukyekye ku Izhi i Abachi ku à nglà imba na ttu imba zu ku atu amba nanka, ki inkindirr i ikpanye na age ka Abachi.

Gri ukpa umba ku zizi

12 Abanu nu umi umba ku a di da di, “Ingga ka na inkindirr yi nggo ingga zha.” Ni ima mi, a si si aseki ka wemi mu nggo a wre ina hen. “Ingga ka na inkindirr yi nggo ingga zha.” Ni ima mi, ingga si ta du inkindirr i vu ingga gri ki ugarr hen.

13 Imba di da di, “A na ila ku umi ine umunta ku yo, na na umi ine ku ku ila.” Di ingga da ki imba, Abachi taka ka ba glo aha mi. A si da a bu di zi iki nu ukpa ku hen. Na ku Atiko wa undu nu ukpa umuwa ku. A si Atiko nggo a nu ukpa ku inkindirr yi nggo u zha.

14 Abachi nggo a ta Yesu Kristi si na taka ta inta mi si nu ukyekye umaku meme.

15 Imba si hi di ukpa umba ku u si ankpu kpa a Yesu Kristi mu hen? Imba kye i wre ingga bu gri ukpa ku Kristi ku kuma ku nggurr bi nu unddunddu ayamba ku? Iya!

16 Imba si hi di undurr wanggo nggo ti kurr nu unddunddu ayamba ku, uwa mi à kaki ukpa uyirr na ku meme hen? A kurr ni icharr nu ungbamvu ku di, “Aba aha mi a ta kaki ukpa uyirr.”

17 Unushirr wa nggo ti nggurr itu ima bi na Atiko ku, undurr uwama à kaki izhi iyirr ndo na Atiko ku.

18 Amuya, duma ni ikurr ìga tankpami. Ila ure inuma yi we nggo anishirr a di na i di si na abi ka ukpa ku unushirr. Uwa a ta si izha amba nanko i si ikpala ku ukpa umba ku.

19 Imba bu hi du ukpa umba ku si uki ku Abachi mu i Izhi i Iwre yi di rri so. Abachi a ni imba Izhi ima yi, imba bu si kye di imba so ku atu a imba mu hen.

20 Nggo imba hi da Abachi à re imba ri re mu na han. Imba bu kru isisu i Abachi nu ukpa umba ku.

7

Igarr

1 Ziza ni itu i aseki ka nggo imba i charr. A si inkindirr iwre u unuru bu si garr ayamba hen.

2 Uwa a si nggo are ka izha amba a garrza, ni ima yo i iwre unuru bu garr ayamba ama, ayamba bu se nu uruma.

3 Unuru bu si ka ukpa umaku yi uwama hen, u ayamba mi bu si ka ukpa umaku yi uruma hen.

4 Ukpa ku ayamba u si su uma na nkpama hen, u si ku uruma mi meme. Na anko ayiyirr ama yo, ukpa ku unuru ku u si su uma na nkpama hen, u si ku uwama mi meme.

5 Imba bu si ki ku ikpa inggye hen. Imba ngga ti kpanye di imba ta ssu atu a imba wa bi ni barr, Abachi uwama a bu si ikpanye imba aha mi di imba si ta hi ikpa hen. Nu ugo ukuma, imba bu nggurr itu bi zizo du ku Isheta bu si tsarr imba kye ku sa ni ivu ukpa gri imba yi hen.

6 Ni ikye mungga, wanggo yo si inkindirr iwre, ingga si ko kri karrkarr mu di imba bu na meme hen.

7 Ingga zha di imba ka se nà ta si ingga. Anishirr we a se ni ini na nkanka zhi na Azhi ku. Unuma se ni ini inuma, unuma se ni inuma nanka.

8 Wanggo yo su ure mungga ku ku abangga ba nggo a nise garr, na amba ba ako. Imba bu so sama ni igarr nà si ingga.

9 Nggo a ta si vu atu ambarr wa gri hen, i ta wre sha aba bu garr. I mri nggo a bu di na ntankpa.

¹⁰ Ku abi garr ba, ingga se nu ure ku (nggo u si nga zhi ni ingga ku hen, u zhi si na Atiko ku): Ayamba bu si ka uruma du na gru share hen.

¹¹ Uwa ti na meme, uwa bu si ku garr zizo hen, uwa ti ri amarr ka igarr, uwa bu kakuma ku uruma wa. Meme, unuru bu si han ayamba ama wa hen.

¹² Ku inkpu anishirr yi, ingga da di (ingga nggo ko da na si sa Atiko mu hen): Unuru uniga wanggo ti se na ayamba anggo si hi Abachi hen, ayamba wa à ti kpanye du uwa ta so na ku, unuru wa bu si han wa hen.

¹³ Ayamba wa nggo ti se nu unuru wa nggo si hi Abachi hen, unuru wa à ti kpanye du uwa ta so na ku, ayamba wa bu si kà ma hen.

¹⁴ Ure uku nggo u si di, unuru wa nggo à ti si si uniga hen, Abachi à ka kpa ma yo ba ku ayamba ama wa. Ayamba wa nggo à ti si si uniga hen, Abachi à ka kpa ayamba wa yo nu nggo à nggurr itu bi nu uruma wa nggo si uniga. Ka sa ni ima, amumarr ambarr ba ka se nâ si abangga ba nggo si hi Abachi hen, ziza Abachi à ka kpa ba ba.

¹⁵ Urumi ka uwami wa nggo à si su uniga hen, à ti da du uwa ta ga igarr, ùwà bu kpanye. I ta si meme ùwà sa ni ila, Abachi nggo yo inta ni iso i isisurr.

¹⁶ Ùwà ayamba, ùwà hi na anggi du ùwà ta kpa urumi wa mi ttungo? Ùwà unuru, ùwà hi na anggi du ùwà ta kpa uwami wa ttungo?

So nâ ta si nggo Abachi à yo imba

¹⁷ Ingga da na aki ka nggurr bi ka Abachi ka we da anishirr bu so meme nâ ta si nggo a se ni mémé

yi Atiko Yesu à hla ba nggo. Abachi à yo ba ni na ki ama. Ingga mi so da ki imba ure uyiyirr kuma yo.

¹⁸ A ti ka sarr ku ùwà iji ba, ùwà bu du yi meme. Ùwà ti nise, ùwà bu si gru du ùwà ko sarr iji hen.

¹⁹ Isarr iji ni sama ni isarr iji abangga si su ure ku hen. Inkindirr inggi i si ikru isisu i are ka Abachi ka.

²⁰ Imba bu so nâ ta si nggo imba i se Abachi à yo imba nggo.

²¹ Ùwà ti su ugarr Abachi à yo ùwà, ùwà bu si ri amarr kama zizo hen. Ùwà ti hi anko wa nggo ùwà ta na ni kpa itu muwa ttungo, ùwà bu na wa.

²² Imba bu hi di imba ti di sa agarr nggo Atiko wa à ni yo imba, ziza nggo Atiko wa kpa imba ttungo. Ùwà ti di su uvuvurr ingri nggo Atiko wa ni yo ùwà, ùwà su ugarr a Kristi mu ziza nggo.

²³ A re imba na azo shishemi, ni ima yo imba bu si na atu amba wa ki agarr ba anishirr hen.

²⁴ Amuya, imba bu gri ukpa umba ku nâ ta si nggo imba di se Abachi à ni yo imba nggo.

Abi kpala na amba ba ako

²⁵ Ziza, ingga charr ni itu i anishirr ba nggo a si sa agarr hen. Abachi à si ni ingga ure ni itu are ka ngga ka hen, uwanggo si amarr amungga mu. Imba ka kpanye ni ingga ku ba, nu nggo Abachi à se ni itito ni ingga ku.

²⁶ Ivi i ziza yi si ivi ndanda. Ingga kye i wre imba ka so nâ ta si nggo imba se.

²⁷ Ùwà ti ka garr ba, ùwà so ni igarr muwa yi ni si gru hen. Ùwà ti nise garr, ùwà bu si garr hen.

28 A si si inkindirr indanda mu unushirr bu garr hen, ka nu nggo uva ta nise garr kye mi. Abangga ba nggo a garr a se ni ivri ni ssu ako wa gri. Ingga zha di ingga ta ddu imba ttungo ni ima yo.

29 Amuya aniru na amba, ingga nggo so da di, ivi yi nggo iji i si ntsimi. Bazhi ziza, abangga ba nggo a se na amba a bu so zzu da a sama na amba.

30 Abangga ba nggo so yì a bu so nâ sa abangga ba nggo a si so yì hen. Abangga ba nggo so nyarr a bu so nâ sa abangga ba nggo a si so nyarr hen. Abi di re iki bu so nâ sa abi iha.

31 Abangga ba nggo so di na undu ni iki i ingbingbru yi a bu so na si di na undu na yi hen, nggo ingbingbru inggi yi na aseki ka we a ta ka nado hanhan mi.

32 Ingga si zha ki imba ivri isisurr hen. Unushirr wa nggo si garr hen, à ni itu ima ku undu ku Abachi, na zha du uwa à ta gri itu ima zizi na su ku Abachi isisurr.

33 Uwa a si si meme yo nu unushirr wa nggo a ka garr ba hen. Uni garr ta so di na aseki ka ingbingbru ka, wre ku bu su ku ayamba ama wa isisurr.

34 A ta se na amarr aha. À ka i su isisurr ku uwama tuku Atiko. Ayamba wa nggo si garr hen tuku uva wa nggo à nise garr, abama a ta so na undu ku Atiko ku. A ta zha di a bu gri ukpa umbarr ku ché na du izhi imbarr yi iwre na age ka Abachi. Uwa si si meme yo na ayamba a igarr hen. Ayamba a igarr ta ko ki itu ni iki i ingbingbru yi mu, wre ku bu su ku uruma wa isisurr.

35 Are ka nggo ingga bre a ta zi imba. Ingga si ko bre ka wre ki ingga bu su ki imba ukpamu hen.

Ingga zha di imba bu so zizi ni bu ka atu amba wa nu Atiko wa tsatsarr mri iki i ingbingbru yi we.

³⁶ Unushirr wa nggo à ti tsi uva zu na kpanye nu uva wa ku kakami na so di ri amarr ama ka ku garr, i wre aba bu garr, ikpala i sama nabo.

³⁷ Nggo unuru à ti kye ni isisurr ima di igarr i ka ku ni isisurr, na hi aza ka vu itu ima a gri, na da ku itu ima du uwa à si ta garr uwanggo nggo uwa go hen, à na wre.

³⁸ A si inkindirr i iwre imba bu garr, na si inkindirr i iwre kakami imba bu si garr mremremu hen.

³⁹ Ayamba a igarr di so nu ungo ku uruma nu nggo unuru wa ta ni so tsitsirr. Nggo unuru wa à ti ttu, igarr imbarry yi tuku ikre. Uwa a se na anko a kuma ku garr unuru numa, nggo unuru uwama à su uniga Atiko.

⁴⁰ Ni ikye mungga a ta si garr hen, uwa ta se ni isu isisurr mri. Ingga kye ingga mi se ni Izhi i Abachi.

8

Izhi ni itu ila yi nggo a zzu ku anazhi

¹ Izhi yi nggo imba i charr zhi ingga ni itu i ila yi nggo a zzu ku anazhi. Inta wemi i se ni ihi. Ihi ima yi ì di na unushirr ki uni nggurr anke, uwa ta si ikpanye na anishirr ba nanko, i di gi unushirr ki tsa.

² Abangga ba nggo ti kye da aba a hi inkindirr, na si kpanye na anishirr ba hen, ihi imbarry yi i ni klonyarr.

³ Unushirr wa nggo di kpanye na Abachi ku, Abachi mu à hi unushirr wama.

4 Meme mi, wanggo yo a si inkindirr yi nggo ingga da ni itu ila yi nggo a zzu ku anazhi. Inta hi di uzhi si si inkindirr ni ingbingbru inggi yi hen. Ikkire inggi si di Abachi wa a su uyirr yo, unuma a sama.

5 Inta i hi di anishirr di yo aseki shishemi nu unkplassu tuku ni imimi ki anazhi na atiko ambarr, uyirr mi nu umi umbarr ku à si si ábáchí ka atiko hen.

6 Inta se na Abachi wa nggo a su uyirr yo. Uwa yo si Aki munta wa. Uwa yo a na aseki ka we, i inta so ku uwa yo. Inta se na Atiko uyirr yo, Yesu Kristi. Uwa yo a na aseki ka we, na ni itu ima iyo, Abachi à ni inta iso tsitsirr.

7 A si sa anishirr we mu nggo a hi aseki angga ka hen. Kye, anishirr abanu a rri na anazhi ba ngbangbamu, na di kye ziza nggo di anazhi a ni se nu umi umbarr ku. Nggo amarr ambarr ka a si tsí hen, a ti ri ila yi mi aba kye di i na ba ki ankizhi.

8 Ila si di gri inta kuma ywhiywhirr na Abachi ku hen. I si ta na inta ki ndanda nggo inta ti ri yi hen, ni si ta na inta ki azizi na age ka Abachi nggo inta ti ri yi hen.

9 Inta angga ba nggo hi ure ku Abachi ku kakami inta ka ri ila yi, uwa ta si imba nanko, imba bu ki bwe ni si du abangga ba nggo a nise tsí kyekye a kakuma nu ugo ku iri imba yi hen.

10 Imba hi aseki angga ka ni ka ni so di ri nu unkpa ku anazhi ku. Ka da di unuma nggo nise kri ngbangba ni iga yi à hi imba ni so na meme yi, uwa à si taka ko nu ugo na ta ri ila i anazhi yi, nu nggo amarr ama ka à si tsí hen?

¹¹ Uniga firrfirr wama, nggo Kristi à nga ni ttu ni itu ima yi, a ta kakuma nu ugo ku ihi imba yi.

¹² Ila ure imba yi ti du unuma a kakuma nu ugo nu umi ku afirrfirr abama ba, imba kpala ku Kristi.

¹³ Iri ila imungga yi i ti ta du uniga unuma à la ure, ingga si ta ri ila ima yi mremremu hen, wre ki ingga bu si du uniga unuma jaku hen.

9

Undu tuku anko a ina inkindirr wa nggo bwu ku abi ko na angu ba

¹ Ingga si su unushirr mu ki itu mungga hen? Ni si su uni ko na angu ka Kristi hen? Ingga si hi Yesu Atiko munta wa hen? Ni si tsarr imba iyo isisurr na Atiko ku hen?

² Abanu ti kye di ingga i si su uni ko na angu hen, imba hi di ingga su uni ko na angu. Imba yo si inkindirr yi nggo i tsarr di ingga i na undu ni imba ba.

³ Uwanggo yo di si ikasa mungga yi ku abangga ba nggo a di nga ni di bi ingga kye.

⁴ Imba kye di anko a ri ni so wa a si bwu ki inta hen?

⁵ Nu nggo abi ko na angu abanu ba, na amuyirr ba Atiko ba, na ani Biturr, a di gri amba ambarr ba kye na ba nu uzirr ku, imba kye di anko a igarr ni na meme wa a si bwu ki inta mi meme hen?

⁶ Imba kye di inta ngga, tuku Barrnaba sa abi na undu na ango munta bari ni ka ri?

⁷ Abi ta iku angga di han atu ambarr? Unushirr wa nggo di ttu ikiri uwa yo si di ri yi hen? Abi ho aminta a si di so àmà asisa wa hen?

8 Ingga si ko re nu ukyekye umungga mu hen. Are ka Musa ka a si da meme yo hen?

9 Are ka Musa ka a da zizo di: “Alando ti ko tsí ikpu aba bu si ttu ku angu ka na han wa ni ta ingbingbi ikpu yi hen. Imba kye da Abachi à da ni itu i ilando yo mre? Iya.”

10 A so re na atu amunta mi meme, na charr unto ukuma ki inta meme di, “Uwanggo nggo do nu uwanggo nggo a na undu ni ikiri bu so kye anko a ikiri wa di aba a taka ri.”

11 Nggo inta i da ki imba ure ku Abachi ku nggo, i si nâ ti inta i ttu si Izhi i Abachi mu ni imba ba. I si ta wre inta bu kpa inkindirr numa zizi ni imba ba hen?

12 Abanu ti se na anko a ikpa inkindirr ni imba ba, inta mi ka si kpa inkindirr meme hen?

Inta nise na meme kye ni imba ba azhi ayirr, inta si zha ina inkindirr yi nggo i ta vri ku unuma isisurr ni han ma ni iga Kristi hen.

13 Imba bu hi di abangga ba nggo di na undu nu Uki ku Ibarr Abachi ku a di ri ila imbarr yi zhi nabo yo. Abi na undu na akikre ka ito ankpur ka a di kpa iri imbarr yi zhi nabo yo.

14 Na anko ayiyirr ama yo, Atiko wa da di abi da Ure ku wre a bu kpa ila imbarr yi zhi nu undu ukuma yo.

15 Ingga nise na meme kye, ni si ko charr di imba bu ni ingga aseki mu hen. Ingga ka ttu mu, nu nggo ingga bu ka inggurr anke imungga yi ta yo.

16 Ingga sama ni inkindirr numa i inggurr anke nggo i mri ida ure ku Abachi ku. Undu mungga ku nggo Abachi à ba sa ki ingga ni itu, u su ku bre Ure

ku wre ku yo nggo ingga ko na. Uje mungga nggo ingga ka si da ure kuma hen.

¹⁷ Ingga ti ko na ku ikpanye i isisurr imungga, meme ingga i ta si na azadi. Ingga ti si so na undu ku ku ikpanye i isisurr mungga hen, ingga ta na su undu unggoo ku nggo Abachi mu à ni ingga na ku.

¹⁸ Angginggi ta si azadi mungga ka? Isu isisurr mungga inggi i si nggo ingga ko da Ure ku wre ku sama ni tsutsarr undurr unuma, ni si so zha inkindirr yi nggo ingga hi di i ka si si imungga hen.

¹⁹ Ingga si su ugarr a undurr hen. Ingga su uvuvurr ingri mu, ni ka itu imungga yi ki ugarr a anishirr wre ki ingga bu gri anishirr shishemi nga na Abachi ku.

²⁰ Ingga ti ko na undu na anu Yahuda ba ingga di na nâ ti ingga si ani Yahuda, wre ki ingga bu gri ba nga na Abachi ku. Ingga ti se nu umi ku abangga ba nggo di kye anko a ikpa ttungo ambarr wa zhi na are ka nggo, ingga di na nâ ta si nggo aba mi di na, wre ki ingga bu gri ba nga na Abachi ku.

²¹ Nggo ingga ti so na abangga ba nggo a si so ga Are ka Musa ka hen, ingga i ba ttungo ni ga are yi, wre ki ingga bu gri ba nga na Abachi ku. Ingga si di kpamusu na are ka Abachi ka jiji mu hen. Are ka Kristi ka mu a gri isisurr mungga yi.

²² Ingga ti se nu umi ku abangga ba nggo a si kri ngbangba ni iyo isisurr yi hen, ingga di ka itu imungga yi ki nâ ta si unuma nu umi umbarr ku, wre ki ingga bu gri ba nga na Abachi ku. Ingga di cha ukpa ni na, nâ ta si anishirr ba nggo ingga i se na ba nggo, wre ki ingga bu na meme ni kpa abanu ttungo.

²³ Ingga so na meme ku Ure ku wre ku yo, wre ki

ingga mi bu kpa azadi ka undu ka na Abachi ku.

²⁴ Imba hi da anishirr shishemi di kru kye, unushirr uyirr yo di kru mri, na di kpa azadi. Imba bu kru ukru ku nggo imba ta kru mri, ni ka kpa azadi ka.

²⁵ Anishirr ba nggo di rri ni irro kye a di vu itu gri, wre ba bu kpa anzi wa nggo a si taka kurr sese hen. Uwa ta si inta nanko, anzi amunta wa a si si angga nggo taka na ki ndanda hen. A ta kurr sese.

²⁶ Ingga si so kru ila mu tankpa hen. Ingga si di tsi nà ta si undurr wa nggo di hlo undunddu hen.

²⁷ Ingga i tsutsarr ukpa umungga ku ni na ku ki ugarr, wre ku nu ugo ku nggo ingga da ku abanu Ure ku wre ku, Abachi à si taka ni da di ingga si ga adu a ukru wa zizi hen.

10

Imba du ina anazhi

¹ Amuya, imba bu si kpamusu hen, ni ssu hi inkindirr yi nggo i la na ábáchí amunta ba ba na ankpuji wa ni ikuchi yi. Abachi à du akpa a ji ni ttu ba, aba wemi a zirr na aza na cha inyi wa.

² A zzu ba na amasirr wemi ki abiga Musa na akpa tuku inyi wa.

³ Aba wemi a ri ila iyiyirr ima yi nggo Abachi à nu ba zhi nu unkplassu ku ukyekye umaku,

⁴ na so amasirr wa nggo Abachi à du wa a ji zhi ni ingbinta yi nggo i di zirr ga ba nggo. Ingbinta ima yo i si Kristi wa ku itu ima.

⁵ Nggo abanu ambarr ba shishemi a si su ku Abachi isisurr hen. Meme nggo, na ki, aku ambarr wa a ga kurr na ankpuji wa.

6 Aba a na meme, wre ki inta bu hi ni kru isisu ina undanda nā ta si nggo anishirr abama a na.

7 Imba bu si kuttu ku ankpunkpu iki nā ta si nggo abanu nu umi umbarr ku a na hen. Nā ta si nggo a charr nu ungbamvu ku Abachi ku di, “Anishirr ba a ji so na ri na so, na gru rro irro i ishisha ntankpa mi.”

8 Inta mi bu si ga amba ni rri ni ila ure nā ta si nggo inkpu imbarri yi a na hen. Na azhi ayirr anishirr ukri iso iha na atarr (23,000) a kī ku ila ure imbarri yi.

9 Inta bu si tsarr Atiko wa kye hen. Nā ta si nggo inkpu imbarri yi a na, ànìwǎ a tse ba ngi.

10 Imba bu si di re ngbungbru hen. Abanu a na meme unitu a Abachi wa à ngi ba.

11 Aseki akama nggo a la na ba a su ku abanu inkindirri igba atu. Aba charr ki inta are kama ki inkindirri igba atu, nggo inta so ni ivi ikikre.

12 Undurr wa nggo ti kye du uwa kri ngbangba, uwa bu zirr ndindi wre ku a bu si jaku hen.

13 A tsarr imba kye na anko ayiyirr ama wa nā ta si nggo a ka tsarr abanu kye ba. Abachi à si uni iyo isisurr nu ure umaku, a si ta du itsarr kye yi mri imba hen, na ta na ki imba anko a idarr cha.

14 Ni ima yo amuya, imba bu ddu ango amba glo ni ina anazhi.

15 Ingga i hi di imba sa anishirr krizhizhi, ima yo di ingga i so re ki imba. Imba han kye na akpambirr, inkindirri yi nggo ingga i so da i si meme yo.

16 Inta ti so nu ukucha* ku Abachi ku nggo, inta

* **10:16** *Ukucha ku Abachi ku:* Ama a unkunkurr ku grepu wa nggo abiga a di so nyarr ku Abachi na abubo a ri na Agbugba a Atiko wa.

nyarr ma ni itu yi. Inta ti so mi, iso ima i tsarr da ayiyi a Kristi wa a ga inta. Inta ti ta unfonfo wa ma mi, ina ima i tsarr di inta mi i kpa ukpa ku Kristi ku.

¹⁷ Nu nggo inta ga unfonfo uyirr, inta mi i kaki uyirr nu umi ku Kristi ku nu nggo inta i kri shishemi.

¹⁸ Kye anishirr bu Israila ba na. Abangga ba nggo a ri aseki ka nggo a gri nga ni ito na akikre ka Abachi ka, a di nggurr bi na Abachi ku.

¹⁹ Ingga si ko da di anazhi ba ka ito ankpurri yi a si inkindirr hen?

²⁰ Iya, uwa ta si ito i abangga ba nggo a si hi Abachi hen, i si di na ku Abachi nggo ito ima yi hen, a di na ku anazhi mu ito ima. Ingga di imba bu si nggurr itu bi na anazhi ba hen.

²¹ Ùwà ka si kpa ukucha ku anazhi ku so na ba, ni kanga ni kpa ukucha Atiko ku so zizo hen. Ùwà ka si ri na agbugba a anazhi wa ni kanga ni ri na Agbugba a Atiko wa zizo hen.

²² Inta ka ti na meme, inta ta du Abachi ki issu. Inta mu mri Atiko wa?

Di nu Abachi inkpinkpye

²³ Abanu nu umi umba ku di da di, “Inta se nu ukyekye ku na inkindirr yi nggo isisurr munta i da ki inta.” Ingga ko da ki imba da a si si aseki wemi mu a wre a bu na ka hen. “Inta se nu ukyekye ku na inkindirr yi nggo isisurr munta i da ki inta.” Ingga ko da ki imba da a si si aseki wemi mu a ta gi anishirr amunta ki tsa hen.

²⁴ Inta bu si di ri amarr ka atu amunta yo mre hen. Inta bu di ri amarr ka abanu kye ma.

²⁵ Meme ingga ko da ki imba di imba ti re inina nu udu, imba bu ta yi ni si zhi unto ku nggo inina yi i zhi hen. Si di ita inina ima i vri imba isisurr hen.

²⁶ Ungbamvu ku Abachi ku u da di, “Ingbingbru yi tuku aseki ka nggo a se nu umi umaku we a si ba Abachi.”

²⁷ Undurr wa nggo ta si si uniga hen, na yo imba iri ila ni iko ima, imba ti kye iwre imba bu kuma. Imba ti kuma, imba bu ri inkidirr yi nggo a gri ni zu ki imba, ni si du amarr amba ka tsutsarr imba hen?

²⁸ Aba ti da ki imba di a to ku anazhi ankpur nggo, imba bu si ta yi hen. Si ka ita yi ku amarr amuwa mu hen; kà yi ku amarr ka undurr uwama nggo à re ki imba ni itu i inina yi nggo.

²⁹ Ingga i si da di imba i kye di i si ndanda mu hen. Ingga ko kru di uwanggo nggo a da ku ùwà nggo, uwanggo a ta kye di i si ndanda. Ingga ka na inkidirr yi nggo isisurr imungga nggi i da ki ingga nggo, uwa si anggi mu i ta du ingga si na yi hen di ingga i kru di unuma a kye yi i si ku izizi ka ndanda.

³⁰ Ingga ti nyarr ku Abachi ku inkidirr yi nggo ingga i ri, anggi mu ta du unuma a glo ingga di ingga i na ndanda mi?

³¹ Ni ima yo, ùwà ti ta so, ka ri, ka na inkidirr inuma, ùwà bu na yi na anko anggo nggo a ta gbyarr ku Abachi asa.

³² Si du uzirr umba ku kaki ingbinta ibwu uza ku anu Yahuda, ka abangga ba nggo si si anu Yahuda hen, ka abiga banu hen.

³³ Ingga di zha di ingga ta na wre ku anishirr

wemi na aseki ka we nggo ingga di na. Ingga si so zha di ingga ta na wre ku itu mungga yo mre hen. Ingga ko zha ku anishirr we, wre ku Abachi bu kpa inkpu imbarr yi shishemi ttungo.

11

¹ Imba bu ga uzirr mungga ku nâ ta si nggo ingga so ga uzirr ku Kristi.

Anko ka iga Abachi

² Ingga di nggurr anke ni imba, nggo imba so di ri amarr amungga ni di ga itsarr yi nggo ingga tsarr imba nggo.

³ Ziza nggo ingga zha di imba bu hi di Kristi nggo a si itu i aniru we, unuru nggo si itu i ayamba. Abachi nggo a si itu i Kristi yi.

⁴ Ingga ko da di, unuru wa nggo à ti ko barr ka, ka da ure ku Abachi ku na ttu inkindirr ni itu uwa gri ki itu ima ishisha.

⁵ Ayamba wa nggo ti ko barr ka ta da inkindirr yi nggo si ni ichi na si ttu itu ima yi hen, uwa gri ku uruma nggo uwa yo si itu ima yi ishisha. Ina ima i si iyirr nu nggo à kurr itu ima yi.

⁶ Ayamba nggo à ti si ttu itu ima yi hen, uwa bu kurr yi glo. Ikurr yi ti si ku inkindirr ishisha, uwa bu zha inkindirr a ttu yi.

⁷ A na aniru du ba zzu Abachi, wre ba bu gri ku Abachi inkpinkpye. Ima tsarr di i si wre u unuru bu lo inkindirr ni itu hen. Na a na amba, wre ba bu kru isisu aniru.

⁸ A na ayamba zhi nu unuru ku, na si na unuru zhi na ayamba ku hen.

⁹ A si na unuru nggo ku ayamba hen. A na ayamba nggo ku unuru.

10 Ni itu i abitu aba Abachi ba, i wre ayamba bu lo inkindirr ttu itu ima yi. Ima yo ta tsarr du unuma a se ku ni ichi.

11 Nu nggo inta kpanye na Atiko ku, ayamba ka si so ku itu ima sama nu unuru hen, ka unuru ka si so ku itu ima sama na ayamba hen.

12 A su ure ujiji nggo a da di a na ayamba a imemē wa zhi nu unuru ku. Ayamba nggo ngri inkpu aniru yi. Meme mi, Abachi nggo na aseki ka we.

13 Zhi itu muwa yi kye, a si inkindirr i wre ayamba bu barr Abachi sa ni lo inkindirr ni itu?

14 A si ina i Abachi mu di i ta si inkindirr ishisha unuru bu gri infunfutu irire sama ni ikurr yi.

15 Infunfutu irire i wre ku ayamba na su ku inkindirr i iga angba. Abachi à nu ayamba na yi ki inkindirr i ttu ku itu.

16 A so na meme kago na aki ka nggurr bi ka Abachi ka. Ima yo di ingga da du unu bu si ri anta ni itu i inkindirr yi nggo ingga da hen.

Inggurr bi na Agbugba a Atiko

17 Ziza, imba di ingga tsarr imba ure unggó ku. Nggo imba ti nggurr bi ni ibarr yi, imba di na ndanda mi mri ina zizi, ima yo du ingga ka si gbyarr ki imba asa hen.

18 Inkindirr imemē yi, ingga wo di nggo imba ti nggurr bi imba di ga ki na nkanka nu aki ku ibarr Abachi ka. Ingga hi di inkpu are yi nggo ingga wo a sa are ajiji.

19 Ingga i hi di iga akpa ta se ki imba, wre imba bu hi abangga ba nggo a ko ga anko a Abachi wa jiji.

20 Nggo imba ti nggurr bi nggo, imba si di ri si Agbugba i Atiko* ayo jiji hen.

21 I si meme yo nggo imba ti ko ri, imba si di kri bi ikpa hen. Abanu di kakuma ni iyo, abanu di ri na so hwa.

22 Imba sama na ako nggo imba ka ri ni so hen? Imba kpa iko i Abachi inggi chirr? Imba zha di imba ta du ishisha ki abi iha abangga? Ingga ta da ki imba angginggi? Ka ingga ka gbyarr ki imba asa? Iya! Ina imba ima ka si di ingga gbyarr ki imba asa hen.

23 Ingga i kpa itsarr inggi yi nggo ingga so di ni imba zhi na Atiko ku.

Ni ibittu yi nggo a vu Atiko wa Yesu re, uwa ba unfonfo,

24 na nyarr ku Abachi na mi ma, na da di, “Uwanggo yo su ukpa mungga ku nggo a ni ni itu imba. Imba ri ni ka bu ri amarr mungga.”

25 Nggo a ri kre, i Yesu ba ukucha ku a gri nu ungo na da di, “Uwanggo yo sa ayiyi mungga wa, nggo Abachi a shi azhi ama ahēhé ka ki imba. Nggo imba ti so wanggo, imba di na meme, wre ki imba ka bu ri amarr mungga.”

26 Nggo imba ti ta unfonfo wa, ka imba ti ta ko so nu ukucha ku, nggo imba so da si ittu i Atiko iyo ka ma na azhibarr a ikanga ama wa.

27 Imba ti ta unfonfo wa ni so ubgyarr unkunkurr ku na anko wa nggo si wre ku Abachi hen, imba kpala ku ukpa tuku ayiyi a Atiko wa.

28 I wre imba bu tsarr isisurr imba yi kye bari ni ta unfonfo wa ka ni so nu ukucha ku.

* **11:20 Agbugba i Atiko:** Ila yi nggo Yesu à ddu abiga ma ba di a ka bu ri yi wre ba bu si kpamusu nu uwa ku hen.

²⁹ Undurr wa nggo ti ri na so na si hi da a su ukpa ku Atiko hen, uwa ta gri ku itu ima iba.

³⁰ Ima yo i gri ki inkpu imba yi ulolo, abanu ka ko su ukpa, inkpu shishemi i ki.

³¹ Nggo inta ti kye atu munta wa bari ni ri, Abachi si ta ttu inta iba hen, nggo inta ri na agbugba ama wa.

³² Nggo Abachi ti ttu inta iba na tsutsarr inta mi, uwa di na meme, wre ki inta bu si ka ki nā ta si inkpu anishirr bi ingbingbru ba hen.

³³ Meme yo, amuya nggo imba ti nggurr bi ni iri yi, imba so bi inkpu yi du ba nga bari imba ri ndo.

³⁴ Undurr wa nggo ti hi di iyo ta ku ki ma, uwa bu ri shi ni iko bari na kuma, wre ku imba bu si gri unfu ku Abachi nga ku itu imba hen.

Nggo ingga ti nga, ingga taka ni bre ki imba inkpu are yi.

12

Aseki ka nggo Izhi i Abachi inu abiga ba

¹ Amuya, imba zhi ingga ure ni itu i aseki ka nggo Izhi i Abachi yi di ni. Ingga si zha di imba bu so sama ni ihi hen.

² Nu nggo imba nise ga Kristi, imba di ga anazhi ba ingbingbru ba nggo si di re hen.

³ Ni itu ima, ziza ingga zha di imba bu hi du undurr wa nggo ti so re ni Izhi i Abachi ka si marr Yesu hen. Undurr wa nggo sama ni Izhi i Abachi ka si da di, “Yesu sa Atiko” hen.

⁴ Ziza nu nggo, ukyekye ku na aseki u se na nkanka mi, uwa si Izhi iyiyirr ima yo i di ni ku.

⁵ Nu nggo anishirr a si na anko ka na undu na nkanka, undu ku we u si ku Atiko uyiyirr uwama yo.

⁶ Ukyekye ku na undu u si na nkanka, uwa sa Atiko uyiyirr uwama yo à di nu unushirr ukyekye ku na undu ku.

⁷ Izhi yi i ni inta anko ka na undu ka na nkanka, wre ki inta bu zi abiga ba we.

⁸ Abanu di re krizhizhi mi, abanu di tsarr abanu ihi. Aseki kama di nga zhi ni Izhi iyirr.

⁹ Ku abanu Izhi yi i nu ba ukyekye ku iyo isisurr, ku abanu i du ba a du abi vri wre.

¹⁰ Abanu i nu ba ukyekye ku na aseki ka ikagri. Abanu nu umi mutta ku a sa abi kpa are, abanu a di hi Izhi ndanda yi nanka ni i Abachi yi. Na nu abanu ukyekye ku re irrirri i abanu na nkanka, abanu ka kpa ure umbarr ku a bre inkindirr yi nggo a da nggo.

¹¹ Izhi iyiyirr ima yo i di na undu ukuma, ni di ga inkindirr yi iwre ku anishirr we, nâ su nggo i kye i wre ku.

Ukpa uyirr na anga ka na nkanka

¹² Ampu ukpa a unushirr wa a se na anga ka na nkanka. Anga kama yo a di nggurr bi kaki ukpa uyirr. Ukpa ku Kristi ku mi ù si meme yo.

¹³ Inta banu sa anu Yahuda, abanu si si anu Yahuda hen. Amunta banu ba sa agarr, abanu a si si agarr hen. Izhi i Abachi i zzu inta we ni na inta ki ampu ukpa a Kristi. Ziza inta di so ku Izhi iyirr ima yo.

¹⁴ Ukpa mutta ku u si si ampukpa ayirr yo hen. Ukpa mutta ku u se na anga ka na nkanka.

¹⁵ Ka du uza u da di, “Ingga si su ungo hen. Meme nggo ingga si su anga numa akpa hen.” Ida ima yi ka ttu ku glo nu ukpa ku jiji?

¹⁶ Ka ka di utu gru da di, “Ingga si si ishishi hen, ni si su uyirr na anga ka ukpa ka hen.” Ida ima ka ttu yi glo nu ukpa ku jiji?

¹⁷ Ka du ukpa munta ku wemi u si ishishi yo mre na, inta ka si di wo ure hen, ka ka du ukpa munta ku si atu yo mre inta ka di na kingginggi ni di wo ingba?

¹⁸ Abachi zi anga ka ukpa munta ka bi nâ ta si nggo a kye iwre ku.

¹⁹ Ka du ukpa ku su anga iyirr yo, ukpa ku ka su momo nggo?

²⁰ Anga ka ukpa shishemi ngga a nggurr bi na kaki ukpa uyirr.

²¹ Ni itu ima yo, ishishi ka si du uwa sama ni inkindirr ina nu ungo hen. Meme yo, itu ka si gru du uwa sama ni inkindirr ina nu uza hen.

²² Anga a ukpa wa nggo a na ki ywi, ama yo a se nu undu kakami.

²³ Anga a ukpa wa nggo inta di kye wa kpachirr, inta di kye ama yo ssu na ango. Anga ka ukpa ka nggo inta di ssu ka kye na ashishi, inta di zha sha akama yo sharri.

²⁴ Ni si di kye anuma ka ssu nu ungo hen. Abachi à na ampu ukpa wa nggurr bi, kye na anga ka ukpa ka nggo a si se nu undu kakami hen, na surr akama yo nu ukpa ku.

²⁵ Abachi à na ba meme, wre ba bu na undu narrnarr, nggo unto numa ta zi unuma.

²⁶ Unto numa nu ukpa ku ti vri, ukpa ku di vri we, aba ti gbyarr ku unto numa a sa ukpa ku di se

ni inyarr we.

²⁷ Imba nggurr bi ni sa ampu ukpa a Kristi. Imba nggurr bi na ayiyirr ni kaki ukpa uyirr.

²⁸ Abachi à nggurr anga ka bi ki abiga. Anga amemé wa sa abi ko na angu, anga aha wa sa abi kpa are, anga a utarr wa a sa abitsarr. Abanu ba a si abi na aseki ka ikagri, abangga ba nggo a zzu sa abama nggo a sa abangga ba nggo a nu ba ukyekye ku du abi lo a wre, na abi zi abanu, na abi ssu anishirr gri, na abi re irrirri na nkanka.

²⁹ A si sa anishirr wemi mu a sa abi ko na angu hen? Iya! A sa anishirr wemi mu a sa abi kpa are? Iya! Aba wemi mu a sa abitsarr? Anishirr wemi mu a hi ina aseki ka ikagri?

³⁰ A sa anishirr wemi mu a nu ba ukyekye ku du abi lo a wre? Iya na! Abachi à nu anishirr wemi mu ire irrirri na nkanka? Anishirr wemi mu a ka wo na kpa da inkindirr yi nggo abi re irrirri na nkanka ba da nggo?

³¹ Ingga zha di imba bu yo isisurr ni izha inkindirr yi nggo i si inkpi mri.

Ikpanye

Ziza nggo ingga ta tsarr imba inkindirr yi nggo iwre mri abanu ba nggo.

13

¹ Ingga ka ti re ni irrirri i anishirr na nkanka ka irrirri i abitu ba Abachi, ni ti si kpanye na anishirr hen, ingga i si nà ta si inkpu inklo ka ublo nggo yi hantu, ka unga nggònggò.

² Ingga ka ti hi ikpa are ka Abachi i da ku anishirr mi, ni ti hi aseki ka nggo a sharri nado na Abachi ku mu, ni ti hi aseki wemi, iyo isisurr

i mungga yi i ti tsî ma nggo ingga ka du igbre mi a ttu share ni inkla ikri ima yi. Ni ina ima mi, ingga ti si kpanye na anishirr hen, ingga i si si inkindirr hen.

³ Ingga ka ba aseki ka nggo ingga se na ka ni, ingga ka ti ba itu imungga i ni di a bu hi tsitsirr mi, ingga si ta kpa inkindirr hen nggo ingga ta si kpanye na abanu hen.

⁴ Ikpanye na anishirr i di du unushirr a vu isisurr gri, na di na wre ku anishirr. Ikpanye i si du unushirr a da du uwa a su uwa yo mre hen. Ikpanye i si di na unushirr ki uni ga angba tuku igî itu hen.

⁵ Ikpanye na anishirr i si di du unushirr a kaki uni sama ni itu hen, i si di du unushirr a kpanye ni itu ima yo mre hen, i si si iki unfu korrmî hen. Ikpanye na anishirr i si di du unushirr a hru undurr ni isisurr hen.

⁶ Ikpanye na anishirr i si di du unushirr a nyarr ni inkindirr indanda hen. I di du unushirr a nyarr ni inkindirr yi nggo si jiji.

⁷ Ikpanye na anishirr i di du unushirr a vu isisurr gri na aseki we, na si di ttu isisurr glo ni inkindirr hen. I di du unushirr a yo isisurr na so kye anko.

⁸ Ikpanye na anishirr i si di kre hen. A ta su ukyekye ku kpa are, u taka kre. Ire ni irrirri na nkanka mi i taka ba ttungo. Ihi aseki mi i taka kre.

⁹ Inta i hi, ihi munta yi i si ma mi hen. Ukyekye ku kpa are umunta ku u si ma mi hen.

¹⁰ Nggo aseki ajiji ka taka nga, aseki ka nggo si sa ajiji hen, taka ka nado.

11 Nggo ingga i ni di su uvuvurr, ingga di ri amarr ni na nâ ta si uvuvurr; nggo ingga ki unkpi ni ba ttungo ni ina imimarr ima yi.

12 Uwa a si meme yo ni inta ba. Ziza inta i kye hi ntsimi na ti inta i so kye na azarr ashishi akuku. Ni ichi inta taka kye hi krizhizhi mi. Aseki ka wemi ingga ko hi ka bri bri mi ziza, ni ichi ingga taka hi ka krizhizhi mi nâ ta su nggo Abachi à so hi ingga ziza nggo.

13 Aseki atarr angga ka a so se meme yo ase na ase: iyo isisurr tuku iso kye anko tuku ikpanye na anishirr. Unkpi ambarr wa a si ikpanye na anishirr.

14

Aseki ka nggo Izhi Iwre yi i di nu abiga ba

1 Ni ima yo, imba du ikpanye ni ikpa nggi i hru imba. Imba bu zha aseki ka iwre ka nggo Izhi i Abachi yi i di ni. Imba bu zha kakami ukyekye ku da ure ku Abachi ku.

2 Unushirr wa nggo ti re ni irrirri numa nggo anishirr a si hi yi hen, uwa si so re na anishirr ba hen. Uwa so re si na Abachi ku. Nggo undurr si ko wo ma hen, a so bre aseki ka nggo a sharri Izhi i Abachi i tsarr ma na ka.

3 Uwa ta si abi da ure ba, a di re si na anishirr ba na di bre ba aseki ka nggo ta nu ba ukyekye ni iga yi, tuku a bi su ba isisurr.

4 Uwa ti bre inkindirr yi nggo undurr si hi yi hen, uwa so zi itu ima yo na ankpa mi. Abangga ba nggo di da ure, a di zi abiga ba we.

5 Ingga zha di imba wemi ka se nu ukyekye ku re irrirri na nkanka ni zha ki imba ukyekye ku da

ure ku Abachi ku mri. Abi kpa ure ku Abachi ba a mri abangga ba nggo a re irrirri na nkanka nggo, uni kpa bre ku anishirr du ba a wo na zi abiga we a ti se mi bari.

⁶ Amuya aniru na amba, ingga ka nga ni re ni imba ba ni irrirri i anishirr na nkanka, ni si vu inkindirr yi nggo ingga i da,ibre hen. Meme nggo ingga zi imba? Iya! Inkindirr yi nggo i ta zi imba inggi si nggo ingga ti gri ki imba ure ujiji uhehe, ni ihi numa ihéhé, ka ure numa zhi na Abachi ku, ka itsarr.

⁷ Iki iru asarr yi ti yi nu ukorr uyirr, uwa ta na kingginggi ni hi iyi i unddu nanka ni ingba?

⁸ Unddu u ti si yi wre hen, u unggonggo ta hi da a so yo ba iku.

⁹ Uwa si meme yo ni imba ba. Nggo imba ta si da ure ku huzzu nggo anishirr ba ta kye ku hi hen, aba ta na kingginggi na hi inkindirr yi nggo imba so da? I ti si meme imba so re nu unddunddu.

¹⁰ A si jiji mu di irrirri yi nggo anishirr a di re i si shishemi ni ingbingbru yi. Ni ima mi irrirri yi wemi i di re inkindirr yi nggo i si na achi.

¹¹ Ingga i ta si wo inkindirr yi nggo unuma so da hen, inta sa abichirr ku ikpa.

¹² Uwa si meme yo ni imba ba, imba ti ta zha ini i Izhi i Abachi yi jiji, imba bu zha ini yi nggo ta zi abiga ba we.

¹³ Ni ima yo, undurr wanggo nggo a ti re ni irrirri inuma, uwa bu barr Abachi na du ma nu ma ukyekye ku ikpa ure kasarr du ba a hi inkindirr yi nggo a da.

¹⁴ Kye yi, ingga ti na undu ni irrirri numa ni ibarr imungga yi, uwa si izhi imungga yi mu so

barr, isisurr imungga yi i so gigyemi.

¹⁵ Meme nggo ingga bu na kingginggi? Na ankpu numa ingga ta barr ni izhi imungga yi, ankpu numa ingga ta barr ni isisurr. Ankpu numa ingga ta da usarr ni izhi imungga yi, na ankpu numa ingga ta da usarr ni isisurr imungga.

¹⁶ Ka di abichirr a se ni issubi imba yi, imba so gbyarr ku Abachi asa ni izhi imba yi, aba ta na kingginggi na hi unto ku nggo a ta kpa ki imba di, “Du yi si meme yo,”^{*} nu nggo a si hi inkindirr yi nggo imba so da hen?

¹⁷ Ùwà ka ti ko nyarr ku Abachi kakami mi ni ibarr ima, i si ta zi undurr hen.

¹⁸ Ingga nyarr ku Abachi nggo ingga di re ni irrirri i anishirr na nkanka mri imba we.

¹⁹ Ni nggurr bi i abiga yi, ingga ka ti re ankpi re akywi yo nggo anishirr a hi ka nggo, ima i mri nggo ingga ka re ankpi are ukri uwurr ni irrirri yi nggo anishirr a si hi yi hen.

²⁰ Amuya, imba si ri amarr nà ta sa amumarr hen. A ti si na aseki amimi imba kaki amumarr, uwa ta si amarr amba ka, imba bu si nà ta si ankpinkpye anishirr.

²¹ Nà ta si nggo a charr na Angbamvu ka Abachi ka di, Abachi da di:

“Ingga ta du abi re igbu bandurr mu
a re na anishirr amungga ba ba.

A ta re na ba ni irrirri i aba bandurr mu,
ni ima mi anishirr amungga ba a si ta wo
ingga hen.”[†]

* **14:16 Du yi si meme yo:** Ùwà ti da di, “Du yi si meme yo,” ùwà kpanye na aseki ka nggo a da ka nggo. † **14:21 Kye zizo Ishaya 28:11-12.**

22 Ini i ire ni irrirri numa na nkanka i sa angba ku abangga ba nggo a si sa abiga hen, na si su ku abiga mu hen. Ida ure ku Abachi nggo i si ku abiga ba, ni si su ku abangga ba nggo si sa abiga hen.

23 Ka di abiga we na aki ka nggurr bi ka Abachi ka gru so re ni irrirri na nkanka, abanu na abi ka abangga ba nggo si sa abiga hen a mirri nga ni imba ba. Imba kye, a si ta da di imba la mu hen?

24 Nggo imba ti so bre are ka nggo a zhi na Abachi ku nanko, nggo abangga ba nggo a sa aba ábi, ka abangga ba nggo si sa abiga hen a ti mirri, aba ta hi da aba sa abi la ure, na ta gru so zha anko a ikasarr ku are ka nggo imba so bre ka nggo.

25 Aseki ka nggo a kurr sharri ni isisurr imbarr yi nggo a ta ssuzu kurr na ábi, na ta kuttu, na gbyarr ku Abachi asa na ta kpanye da Abachi à se nu umi umba jiji.

Si du ibarr Abachi imba yi si kputtu hen

26 Amuya, nggo imba ti nggurr bi nu unto ku ibarr ku, imba bu na inkindirr yi nggo i ta wre ki ikpa. I bu si meme yo nu undurr wa nggo à ti ta da usarr, ka ta da ure ku Abachi ku, ka ta da inkindirr yi nggo Abachi a da, kaibre ure ni irrirri numa, ka da inkindirr yi nggo irrirri numa i da. Imba bu na aseki angga ka we wre ba bu na abiga ba ki kyekye.

27 Imba bu si mri aha ka atarr nggo ta re ankpu yirr ni irrirri numa ni inggurr bi imba yi hen. Imba ti ta re, imba bu re na ayiyirr, unushirr numa bu se nabo nggo ta kpa ure ku bre ku anishirr ba.

²⁸ Undurr ti sama nggo ta kpa bre ku anishirr, uni da wa a bu so ywiywimi ni nggurr bi i abiga yi, na bu re aba aha yo tuku Abachi.

²⁹ Du anishirr aha ka atarr nggo Abachi a nu ba inkindirr ida, du abangga are, abanu ba a bu shirr atu na bi ure umbarr ku kye zizi.

³⁰ Unuma nggo ti so nabo so shirr atu na gru kpa ure zhi na Abachi ku, uni ko re wa a bu ba ttungo na du ma re.

³¹ Du unushirr uyirr yo re imba inkpu yi bu shirr atu, uwa ti re kre bari unuma gru re. Meme bari imba ta hi inkindirr ni ta kaki kyekye.

³² Izhi i uni kpa are yi i bu wo ku uni kpa are wa ure.

³³ Abachi zha da aseki ka bu so zirr ndindi ni isu sisur.

Nggo anishirr ba Abachi ba ti nggurr bi na aki ka nggurr bi ka Abachi ka,

³⁴ imba bu si kpanye du amba mi di re hen. A bu so ywiywimi na aki ka nggurr bi ka Abachi ka na shirr atu, na ta si nggo Are ka Musa ka a tsarr.

³⁵ Inkindirr numa ti shi ba i bwu aba bu zhi aniru ambarr ba ni iko. A si inkindirr i ishisha ayamba bu re ni nggurr bi i abiga yi.

³⁶ Ure ku Abachi ku u si zhi ni imba ba hen, na si si imba yo mre nggo wo ku hen.

³⁷ Uwa ti kye du uwa su uni kpa are, ni su unushirr wa nggo se ni Izhi i Abachi yi, uwa ta hi di ingga charr si inkindirr yi nggo Atiko nggo a da.

³⁸ Si shirr atu ku unushirr wa nggo à ka ure mungga ku hen.

³⁹ Amuya, imba bu zharr ida ure, ni si han uni re ni irrirri numa hen.

40 Ni ima mi, imba bu na aseki ka wemi na yiyirr, ni si na ka kputtu hen.

15

Itasi i Kristiyi

1 Amuya, ingga zha di imba bu si kpamusu nu Ure ku wre ku nggo ingga da ki imba, imba wo, ni kpa, ni yo isisurr na ku hen.

2 Ure kuma yo ta kpa imba ttungo, nggo imba ti gri ku ngbangba. Imba ta si kri ngbangba hen, iyo isisurr imba yi i ta si igigye.

3 Ingga da ki imba inkindirr yi nggo iyo si itu i ire yi nà ta si nggo a da ki ingga, di Kristi a ttu ku ila ure munta nà ta si nggo Angbamvu ka Abachi ka a da di,

4 aba a zzu ma, u nu utarr wa uwa tasi nà ta si nggo Angbamvu ka Abachi ka a da.

5 A gri itu ima yi ku tsarr Biturr bari, na ku tsarr abi ko na angu awurr na aha ba.

6 Nu ugo ukuma, uwa à gri itu ima ku tsarr abiga ba nggo mri ayiyirr akywi (500). Inkpu imba yi mi ni so tsitsirr, i inkpu yi ka kí ba.

7 Na tsarr itu ima yi ku Yakubu ndo ni inkpu abi ko na angu ba.

8 Ni ikikre yi uwa nggurr huzzu ku ingga, nu nggo ingri imungga yi i si nanka ni anishirr abanu ba ba mi.

9 Ingga yo su uvutsa sha nu umi ku abi ko na angu ba we. Ingga tsutsarr abiga Abachi ba kakami, ima yo di ingga si ma nggo ka yo ingga ki uni ko na angu hen.

10 Abachi nu uzizi umaku a na ingga ki inkindirr yi nggo ingga se ziza. Ukyekye ku ina wre umaku u

si kuma gigye hen. Ingga na undu mri inkpu abi ko na angu ba, uwa a si Abachi mu nu uzizi umaku a du yi si meme, na si su ukyekye umungga mu hen.

¹¹ Ima si si inkindirr hen, a ta si ingga, ka abangga ti bre ure ku Abachi ku, inta i bre si inkindirr iyirr yo wemi, imba i kpanye ni ima yo.

Anishirr ba Abachi ba taka tasi

¹² Inta ti da ki imba di Kristi à tasi, i inkpu imba yi a na kingginggi mu na da di abi ki ba a si taka tasi hen?

¹³ Ka da a si taka tasi hen, Kristi ku itu ima a ka si tasi hen.

¹⁴ Aba ka ti si ta Kristi si hen, ure munta ku ka su ku igigye, iyo isisurr imba yi mi ka si gigye meme.

¹⁵ Abanu a da di itasi i sama. Inta i da di Abachi a ta Kristi si. Uwa a ta si si meme hen, Abachi a si ta Kristi si hen, inta ki imu ni da inkindirr yi nggo Abachi a si da hen.

¹⁶ Abi ki ba a ti si taka tasi hen, Abachi a si ta Kristi si mi hen.

¹⁷ Kristi à ta si tasi jiji hen, i iyo isisurr imba yi si igigye. Imba ni so ni ila ure imba yi.

¹⁸ Anishirr ba nggo a kpanye ni Kristi ku a ti ki aba ki nado.

¹⁹ Inta ta si abi kye inta ni itito mri anishirr abi ingbingbru ba we, nu nggo iyo isisurr imunta yi ni Kristi ku i ti si ku iso i ingbingbru inggi yo mre.

²⁰ Nâ ta si nggo Abachi à ta Kristi si, Abachi à ta Kristi si kuchi, wre ku bu tsarr du uwa taka ta abangga ba nggo a ki nggo si.

²¹ Nâ ta si nggo ittu i nga ni ingbingbru ku unushirr uyirr, Adamu, uwa si meme yo itasi ni ibe yi i nga ku unushirr uyirr, Kristi.

²² Adamu nggo a gri ki inta ittu we, u Kristi nggo ta gri ki inta iso tsitsirr.

²³ Inta bu so bi ivi munta yi, Kristi à su uni imemé wa nggo a taka tasi, a ta ta anishirr ama ba si nggo Kristi ti kanga.

²⁴ Nggo Kristi ti kre undu ku ka atuttu ba na anazhi ba glo, i ikikre yi ta nga, uwa ta ka ittu yi nu Abachi, Aki wa.

²⁵ Kristi à ta di hru inkpinkpye yi kakuma nu nggo à taka ba abi karr ma ba anggurr, na ka ba surr na aza ama.

²⁶ Uni karr ma ni ikikre wa nggo à taka ngu ma nggo a si ittu.

²⁷ Angbamvu ka Abachi ka a da di, “A ta ka aseki ka we surr na aza ama.” Uwa a si si aseki ka wemi kye na Abachi mu hen. A sa Abachi yo à ka aseki ka wemi à nu Kristi.

²⁸ Nggo a taka ka aseki ka wemi a surr ku Uvuvurr Abachi wa na aza, uwa a taka ba itu ima nu ukyekye ku Abachi ku, nggo à ka aseki ka wemi surr ku Uzuma wa na aza nggo, mre Abachi à ta kaki Atiko ku aseki ka we na ta hru inkpinkpye yi we.

²⁹ Abi ki ba a ti si taka tasi hen, anishirr angga ba nggo a zzu ba na amasirr wa ki abi ki ba nggo a ta na kingginggi? A ti si ta abi ki ba si mremremu hen, anggi mu du ba a di zzu anishirr na amasirr ku abi ki ba?

³⁰ Angginggi di inta i so gri atu munta kuma na aseki ka nggo ta gri ki inta ittu?

³¹ Amuya, ingga i so di hi ittu nggi na ashishi ni ivi yi. Ingga i si so ki ki imba imu mu hen. Ima yo i di ingga i so di nggurr anke ni imba ba ni ivivi yi nu nggo imba wemi i kpa Atiko amunta wa, Yesu

Kristi.

³² Na ka di abi ki ba a si taka tasi hen, imba kye di ingga ka kpa angginggi, nu nggo ingga i hi ittu na ashishi na ango ka anishirr ba Afisa ba nggo a si nâ ta si ininazzu? Ni ima yo,

“Di inta ri ni so,
ni ka ki ambre.”

³³ Si du anishirr a re imba hen. “Ikpikpa imimi i di na anishirr azizi ki ndanda.”

³⁴ Imba kanga na amarr azizi amba ka ni du ila ure. Abanu ni imba ba a si hi Abachi hen. Ingga i da meme di ishisha i bu ki imba.

Ukpa umunta ku taka si kingginggi?

³⁵ Abanu amba ba a zhi di, “A taka na kingginggi na ta abi ki ba si? Ukpa umbarr ku taka si kingginggi?”

³⁶ Imba si na ki arrurru hen. Ingbingbi ikiri i di ttu bari ni zzu ni imimi.

³⁷ Ingbingbi ikiri yi nggo ùwà ti ttu yi ni imimi, si si iyiyirr ima yo ì di to ka ssuzzu hen. À si di si unkunkurr ku umbumbri ikiri inggi yi nggo a ba yi ku ttu hen.

³⁸ I si meme nu nggo Abachi à di nu aseki ka we ukpa ku nggo isisurr ima yi i kpanye.

³⁹ Anishirr, ininazzu, aminche ni ikikla, a na ba ukpa ku na nkanka, unuma si zzu unuma hen.

⁴⁰ Aseki anuma ka mi a klo nu unklassu, anuma ka nggo a se ni imimi. Ni ima mi, iwre i aseki ka unklassu ka i si nanka ni iwre i aseki ka imimi ka.

⁴¹ Azhi à ila wa a se ni iwre ima, uhwa ku u se ni iwre ima meme, intsintse yi mi i se ni iwre imbar

nanka meme. Iwre i intsintse yi mi ni inggurr bi imbarr yi, i si na nkanka.

42 I taka si meme yo nggo a taka ta inta si. Ukpa jiji mutta ku nggo taka ttu, nu bo nado nà ta si ingbingbi ikiri yi. Ukpa ku nggo anishirr taka tasi na ku nggo u si taka bo hen.

43 Ukpa ku nggo a di zzu ku ni imimi u di sama nu ukyekye, aba si di kye ku ki inkindirr hen, nggo a ti ta ku si bari u ta wre ikye ni tsì kyekye.

44 Nà ta si nggo a ti zzu ukpa ku, u di si inina ikpa i unushirr, nggo a ti ta ku si u si izhi. Nà ta si nggo inina i ukpa i se, ukpa ku izhi u se meme yo.

45 A yo unushirr uni imemè wa di Adamu, angbamvu ka a da ki inta di, “Adamu à su unushirr tsitsirr.” Adamu ni ikikre wa, (nggo à si Yesu) à si Izhi i igri iso tsitsirr.

46 Inta i hi du uwanggo nggo à se nu ukpa ku izhi ku uwa nggo à si nga kuchi hen, à nga nu ugo ku uwanggo wa nggo se ni inina ikpa yi.

47 A na unushirr ni imemè wa zhi ni ihurr i imimi, unu uha wa a nga zhi nu unklassu.

48 Anishirr ba we ni ingbingbru inggi yi a se ni inina ikpa nà ta si i uwanggo wa nggo a na ma ni imimi. Abu unklassu ba we a se nu ukpa ku ugo wa nggo à zhi nu unklassu.

49 Nà ta si nggo inta zzu ukpa ku uwanggo wa nggo a na ma zhi ni imimi yi, inta taka zzu unu unklassu wa.

50 Amuya, ingga zha di imba bu hi di ukpa mutta ku inina na ayiyi unggó ku u ta ttu. U ka si rri ni ittu i Abachi yi nggo i si i iso sese hen. Inina ikpa yi nggo i di ttu ni bo i si taka so sese hen.

51 Di ingga nggarr ki imba anazhi anuma ngga. A si si inta wemi mu taka ki hen, a taka ka inta sarr we.

52 Ikasarr yi i taka nga nzarr mri iki ishishi bri. Nggo a taka vri unddu ku ikikre ku, abi ki ba a taka tasi. Aba ta ka inta sarr, wre ki inta si ka ki zizo hen.

53 Ukpa munta ku ittu ni bo ku u ta kaki ukpa ku nggo si taka ttu ni bo zizo hen.

54 Ukpa ku nggo inta se na ku ziza nggo u si tsi kyekye hen ni ka ttu. Aba taka ka ku sarr ki ukpa ki iso sese. Nggo i ti ka la meme, ure ku Abachi ku taka su ujiji di, “Abachi à ka ba ittu nggurr kparr ba.”

55 “Hai! Ittu, ibwa cha imuwa yi ì su momo mu?

Hai! Ittu, itsi imuwa yi ì su momo mu?”*

56 Ila ure nggi ì di ni ittu itsi ima yi, Are ka so igbu ka ngga a di du ila ure ì se nu ukyekye.

57 Uwa ta si inta nanko, inta nyarr ku Abachi nu nggo à du Atiko amunta wa Yesu Kristi à di inta ibwa cha!

58 Uwa a si ni ima yo, amuya amungga amba na aniru, imba bu kri kyekye. Si du inkindirr ì du imba battu kprekpre hen. Ka atu amba wa pempe ni ku undu ku Abachi ku. Imba i hi di iha i na undu ku nggo imba so na ku Atiko i si ta si igigye hen.

16

Izi ku abiga ba

1 Ziza nggo, ni itu i inklo yi nggo imba i shirr ta zi anishirr ba Abachi ba nu Yahudiya, imba bu na

* **15:55** Kye zizo Hosiya 13:14.

inkindirr yi nggo ingga i da di abiga ba na aki ka nggurr bi ka Abachi ka nu Galatiya a bu na nggo.

² Na azhibarr a imemē ni ivi itangba yi, unushirr a bu ttu inklo yi nggo isisurr ima i da ku ni inklo yi nggo à kpa à zu à sharri, wre ki ingga i taka nga nggo, imba si ta shirr inkindirr zizo hen.

³ Imba hla abanu nu umi ku abiga ba du ba gri inklo yi, nggo imba shirr kuma nu Urushalima. Ingga ti nga ingga ta ni tu ba ni inklo yi nu unbamvu ku nggo ta tsarr di imba kpanye na ba.

⁴ I ti wre ingga mi bu kuma, aba taka ga ingga.

Amarr ka uzirr ka Bulu ka

⁵ Ingga ti zirr kago Makidoniya ba, ingga ì ta nga ni imba ba. A si gbigbi mu ingga bu ba nu Makidoniya.

⁶ Mi, ingga ta ni sha so ni imba ba ki ivi ntsi, ingga ta ni so aba ka kre ni imba ba, wre ki imba bu zi ingga ni inkpu i uzirr mungga yi.

⁷ Ankpa nggo, ingga ì si ta nga ni kri krikri ni imba ba ni tsi kuma hen. Ingga zha di Atiko wa à ti kpanye ki ingga, ingga ì ta nga ni sha so tanko ni imba ba.

⁸ Ingga ta so nu Afisa ku ma ni ivi i Pentiko yi.

⁹ Nu nggo anko a bwu ki ingga a undu nabo, ka nu nggo ingga ì hi mi da anishirr shishemi a ko tirr ingga.

¹⁰ Timoti mi à so na ku Atiko wa undu na ti ingga ì so na nggo. Ni ima yo, à ti nga imba du ma à so ba kahre sama ni isisu.

¹¹ Unuma bu si ka ma hen. Imba yo ma na anko ni inyarr, du ma nga ni ingga ku. Ingga so surr ashishi da à ta kpanye na gri abiga abanu ba kye.

12 Ingga so di ta ukpa di ingga ka du uzayirr amunta Apolo na abiga abanu ba a bu kru ni rri ni imba ba. Uwa da du uwa si ta nga ziza hen. A taka nga ni ivi yi nggo a kye iwre ku.

13 Imba si so ba kahre hen. Kri ngbangba ni yo isisurr imba yi. Vu isisurr ni kri karrkarr nā ta si aniru.

14 Imba bu na aseki ka we ni ikpanye ni ikpa.

15 Imba hi di Sitefana ni iko ima yi nu Akaya. Aba yo a sa abi imemē ni iyo isisurr na Atiko ku. A na inkindirr yi nggo ukyekye umbarr ku ka na ku abiga Abachi ba. Amuya amba na aniru, ingga tsi ki imba ango di,

16 imba bu wo ure ku ankpinkpye ba nggo a si nā ta su anishirr angga ba, na abanu nggo a so na undu ndo na ba.

17 Ingga i nyarr kakami nggo ingga hi ani Sitefana, u Fotunatu ndo tuku Akayiku. Ingga hi ba nggo uwa zzu di ingga so hi si imba ngga ni ingga ku.

18 A di ingga ì sha ttu hre nā ta su imba mi ittu hre nggo. Imba bu kye anishirr abama ssu na ango.

Ichi ikikre

19 Abiga ba na anga ka Asiya ka a so chi imba we. Akila ndo nu uwama wa Priskila, na abiga ba nggo di nggurr bi ni iko imbarr yi a so chi imba ni issa i Atiko yi.

20 Abiga Atiko ba we a so chi imba. Imba chi ikpa kakami.

21 Ingga Bulu, ingga ì so charr ichi inggi yi nu ungo umungga.

1 Korintiya 16:22

li

1 Korintiya 16:24

²² Ingga so barr da Abachi bu yo ku abangga ba nggo a si kpanye na Atiko ku angu ndanda. Nga, Atiko amunta.

²³ Ingga so barr da Atiko munta wa Yesu bu na wre ki imba.

²⁴ Abachi bu du ikpanye imungga yi ì so ni imba abiga Kristi Yesu ba ba wemi.

Ungbamvu Ku Abachi Azhi Ahehe Ka New Testament in Ninzo (NI:nin:Ninzo)

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ninzo

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

Printed book ISBN 9789789156047

The New Testament

in Ninzo

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2019-08-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

d46fed5f-6317-5355-ab77-aef8925db2e6